Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok 1 Warszawa, 30 października 1935 r. Nr. 9-10

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju zł. 1.50 kwartalnie. Od 1 czerwca do końca 1935 r. zł. 3.50 gr. Numer pojedyńczy 30 gr.

TREŚĆ:

str.

SYTUACJA W PRZEMYŚLE SZKLANYM ZA I PÓŁROCZE 1935 roku — **a. t.** 63

SKARBOWOŚĆ, PODATKI i CŁO:

Rozporządzenie Rady Ministrów:

o przedłużeniu poboru 10% dodatku do państwowego podatku przemysłowego 64

Okólniki Ministerstwa Skarbu:

w sprawie częściowego wykorzystywania zaświadczeń Izb Przem. Handl. upoważniających do zastosowania zniżek celnych lub zwolnień od cła . 64

w sprawie ułatwienia kontaktu ludności z naczelnikami urzędów skarbowych 65

w sprawie wyłączenia z obrotu podatkowego zwrotów podatkowych (wyciąg z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego) . . . 65

w sprawie zwolnienia procentów i dywidend niektórych papierów wartościowych od podatków i danin 66

w sprawie podlegania państwowemu podatkowi od nieruchomości budynków w gminach wiejskich niezwiązanych z produkcją rolną . . . 66

w sprawie interpretacji § 8-a rozp. Ministra Skarbu o ulgach w spłacie zaległości podatkowych . 66

w sprawie niemożności stosowania dodatkowego cła zniżonego lub zwolnienia od cła na zasadzie zaświadczeń Izb przem.-handl. 67

w sprawie wymierzania należności celnych od towarów, zalegających w składach celnych . . 67

w sprawie wygaśnięcia w dn. 14.X 1935 r. porozumienia handlowego polsko-niemieckiego z dn. 11.X 1934 r. 68

w sprawie interpretacji niektórych przepisów o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (§ 11) . 68

w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dot. poz. 1112 i 920). 68

w sprawie stosowania cła konwencyjnego do biżuterji jabłonieckiej 68

w sprawie nabywania świadectw przemysłowych na rok 1936 69

Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Min. Skarbu 70

Zniżki celne na towary z Niemiec, Włoch, Węgier, Jugosławji Rumunji i Bułgarji 70

Orzeczenia Sądu Najwyższego:

W sprawie braku asygnat kasowych 70

PRACA I OPIEKA SPOŁECZNA. 70

str.

NOWOŚCI TECHNICZNE.

Małe piece zmianowe 72

Piece tunelowe 72

Powstawanie siarczanu sodu w szkle sodowem . 73

Dysk dla teleskopu o średnicy 201 cali . . 73

Użycie mielonego szpatu polowego przy produkcji szkła 73

KRONIKA.

† Ś. p. Seweryn Samulski 73

Sprawozdanie z zebrania Zarządu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego 73

Normy szkła aptecznego 74

Uruchomienie Huty „Weneda" 74

Otwarcie Banku Polsko-Azjatyckiego w Harbinie . 74

W sprawie eksportu do Turcji 74

Holendersko-Polska placówka gospodarcza w Holandji 74

W sprawie konieczności przeprowadzania tranzakcyj z Włochami wyłącznie drogą oficjalnej kompensaty 74

W sprawie eksportu do Kolumbji . . . 75

Odprawa celna próbek i wzorów . . . 75

W sprawie wzmożonych możliwości eksportu do Syrji 75

O nowem prawie najmu pomieszczeń . . . 76

O wartości 1 grama czystego złota . . . 76

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY.

Austrja — Przywóz i wywóz wyrobów szklanych za I półrocze 1935 r. 76

Chiny — Przywóz szkła w pierwszem półroczu 1935 r. (1934) 76

Czechosłowacja — Handel zagraniczny wyrobami szklanemi w I półr. 1935 roku . 76

— Laboratorjum państwowe dla przemysłu szklanego . . . 77

— Kartel szkła galanteryjnego . 77

Grecja — Porównawcze cyfry importu wyrobów szklanych 77

Holandja — Porównawcze cyfry przywozu i wywozu wyrobów szklanych w I półroczu 1935 i 1934 r. 77

Jugosławja — Poprawa na rynku wyrobów szklanych 77

Niemcy — Ilość szklarskich zakładów przemysłowych 78

Palestyna — Ograniczenia i zakazy przywozu . 78

Rumunja — Rozszerzenie kartelu szkła taflowego . 78

BILANSE HUT SZKLANYCH (SPÓŁEK AKCYJNYCH) . 78

PRODUKCJA I ZBYT SZKŁA W MIESIĄCU SIERPNIU 1935 r. 78

IMPORT i EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH w m-cu wrześniu 1935 r. . . . . 2—3

OGŁOSZENIA. (okładki)

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu wrześniu 1935 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
89710	Szkło rozdrobnione	60	37	—	—
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	14.246	29.397	—	—
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	—	—	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek korków, wyrównanych denek i brzegów,	28	81	12.840	[6.629
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	53	311	9.551	3.265
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	47	47	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	200	548	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	81	216	6.470	4.500
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	—	—	—	—
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	681	3.235	13.596	13.484
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	2.322	5.665	—	—
90030	dęte inne	584	4.612	10.596	27.390
90040	rurki, pręty	7.582	31.279	96	617
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami; ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	1.413	31 245	—	—
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	528	1.476	—	—
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	8	104	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	202	3.813	1.471	4.581
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	185	1.162	—	—
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdób	733	4.765	—	—
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	147	1.353	—	—
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego. z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	551	2.748	8	152
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	211	5.791	787	1.113
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	33	211	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	233	827	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	—	—	—	—
90900	Szkiełka do zegarków	1	38	—	--
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	—	—

(Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok 1 | Warszawa, 30 października 1935 r. | Nr. 9-10

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju zł. 1.50 kwartalnie. Od 1 czerwca do końca 1935 r. zł. 3.50 gr. Numer pojedyńczy 30 gr.

Sytuacja w przemyśle szklanym za I półrocze 1935 r.

II. Eksport i import wyrobów szklanych

Eksport w pierwszym półroczu 1935 r. w porównaniu do tegoż okresu z r. 1934 wykazał spadek ilościowo około 21,8% i wartościowo około 37%.

Podajemy porównawcze zestawienie:

	Waga w klg.	Wartość w złotych
I-VI 1934 r. . . .	424.232	572.521
I-VI 1935 r. . . .	331.900	360.411
w 1935 r. mniej o	92.332	212.110

(Szczegółowy wykaz towarów podaliśmy w Nr. 5/6 naszego czasopisma str. 2-3 okładki)

Zmniejszenie eksportu powstało wobec zamknięcia dla polskiego szkła rynków Francji, Holandji i Turcji oraz uruchomienia nowowybudowanych hut szklanych w Egipcie i Palestynie. Szczególnie b. boleśnie odczuł nasz przemysł szklany utratę rynku francuskiego, eksport bowiem do Francji zapowiadał się bardzo dobrze i został przerwany rozwiązaniem traktatu. Holandja natomiast nie przydziela kontygentów dla naszego szkła. Obecnie czynione są starania o uzyskanie kontyngentów w Holandji oraz o umożliwienie eksportu do Francji i Szwajcarji w drodze kompensaty.

Pozatem trudności dla eksportu stwarzają stosowane niemal we wszystkich krajach restrykcje walutowe i dewizowe, clearingowe i kompensacyjne. Importerzy żądają szkła wysokiej jakości ofiarując niskie ceny. Wobec tego eksportować mogą tylko poważniejsze i zasobniejsze huty, które sprzedażą na rynku wewnętrznym pokrywają koszty stałe produkcji.

Pewne dość znaczne trudności w rozwoju eksportu stwarzają wysokie stawki taryf kolejowych, szczególnie na wysyłki drobnicowe.

Szkło stołowe, galanteryjne i oświetleniowe należy do artykułów, które ulegają kaprysom mody. Idąc za modą należy wzory stale zmieniać. Pozatem każdy kraj ma swoje specjalne upodobania: wzory pożądane w jednym kraju — nie mają zastosowania w innych. Huty zmuszone są wobec tego produkować w niedużych ilościach, co w znacznym stopniu zwiększa koszty produkcji.

Z nowych rynków zbytu należy zanotować Stany Zjednoczone Ameryki Północnej — do których eksport stale się powiększa.

Natomiast import wzrósł niepomiernie jak wykazuje poniższe zestawienie:

	Waga w kg.	Wartość w złotych
I-VI 1935 r.	776.161	1.425.110
I-VI 1934 r.	662.450	1.141.600
w 1935 r. więcej o .	153.711	283.510

czyli zwiększył się o 24,7% ilościowo i o 24,8% wartościowo. Pozatem przywieziono stłuczki szklanej wszelkiego rodzaju, która służy jako surowiec:

I-VI 1935	kg. 2.489.200	za	zł	164.000
I-VI 1934	kg. 1.321.100	za	zł	58.000
w r. 1935 więcej o	kg. 1.168.100	za	zł	106.000

Zwiększenie przywozu stłuczki szklanej wywołane zostało brakiem w kraju stłuczonego szkła spowodu coraz to zwiększającego się skupu starych używanych butelek przez Monopol Spirytusowy, apteki, wytwórnie octu i t. p.

W pierwszej połowie r. b. w porównaniu z takimże okresem r. ub. przywieziono (rok 1934 podajemy w nawiasach): wyrobów szklanych z zagranicy:

z listy towarów wolnych do przywozu:

szkło rozdrobnione	89.600 kg.	(35.500 kg.)
rurki i pręty białe	60.786 kg.	(36.176 kg.)
naczynia do perfumerji	7.643 kg.	(1.461 kg.)
szkło do celów techniczn.	20.571 kg.	(11.672 kg.)

z listy towarów czasowo zakazanych do przywozu:

Szkło prasowane lane i dęte	34.014 kg.	(19.620 kg.)
Szkło szlifow. i polerowane	3.100 kg.	(1.000 kg.)
Szkło ozdobne	3.200 kg.	(900 kg.)
Soczewki do lamp elektr. kieszonk.	1.200 kg,	(200 kg.)
Szkło tafl. grub. do 5 m/m	258.648 kg.	(213.271 kg.)

Zmniejszył się natomiast przywóz baloników szklanych do żarówek, naczyń do termosów oraz wyrobów szklanych zabarwionych w masie.

z listy towarów zakazanych do przywozu.
import szkła taflowego grub. powyżej 5 m/m oraz szyb lustrzanych i luster pozostał bez zmiany.

Przeglądając szczegółowo pozycje taryfy celnej dotyczące szkła i wyrobów szklanych zauważyć można, że w r. 1935 zwiększył się przywóz (poza stłuczką szklaną) artykułów przeważnie wyrabianych w kraju i co najciekawsze artykułów, które nasz przemysł eksportuje do innych krajów.

Przodują w imporcie Niemcy i Czesi, stąd należy przypuszczać, że większa ilość importu spowodowana została operacjami kompensacyjnemi lub przyznaniem kontyngentów, jak naprzykład Holandji — która dla polskiego szkła kontyngentu nie wyznaczyła.

Przywóz towarów czeskich tłomaczy się wyjątkowo niską ceną oferowaną naszym kupcom. Dużą rolę w zwiększeniu się importu odgrywa nieświadomość konsumentów, że obecnie polski przemysł szklany stoi na wysokim poziomie i wyroby nasze chociaż są tańsze, lecz pod względem technicznym i artystycznym nie ustępują wyrobom zagranicznym, czego najlepszym dowodem jest eksport nasz do Anglji, Francji, Stanów Zjednoczonych i innych krajów.

Niedocenianie wartości polskiej produkcji wywołało bardzo niemiłą sprawę zakupu w Czechosłowacji szkła z siatką drucianą na dach do nowowzniesionego gmachu Muzeum Narodowego w Warszawie, co nabiera specjalnego posmaku przy obecnych stosunkach z Czechosłowacją.

(a. t.)

Skarbowość, podatki i cło.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 września 1935 r.

o przedłużeniu poboru 10% dodatku do państwowego podatku przemysłowego.

Na podstawie art. 5 ust. 1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 roku o poborze 10% dodatku do państwowego podatku gruntowego i przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 612) zarządza się co następuje:

§ 1. 10% dodatek, pobierany na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 roku (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 612) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 września 1934 roku (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 788), będzie w dalszym ciągu pobierany do należności z tytułu państwowego podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od obrotów, osiągniętych w okresie od 1 października 1935 r. do 30 września 1936 r.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego poručza się Ministrowi Skarbu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1935 roku i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Prezes Rady Ministrów:
(—) W. Sławek.
Minister Skarbu:
(—) Wł. Zawadzki.

OKÓLNIKI MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 16 września 1935 r. L. D. IV. 26769/3/35

w sprawie częściowego wykorzystywania zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych, upoważniających do zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła.

Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

Zaświadczenia Izb Przemysłowo - Handlowych, a na obszarze W. M. Gdańska zaświadczenia Izby Handlu Zagranicznego w Gdańsku, uprawniające do zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła, stosownie do rozporządzeń o zniżkach celnych i zwolnieniach wydawanych na podstawie art. 23 ust. 1a prawa celnego, mogą być częściowo wykorzystywane nie więcej, jak przy pięciu zgłoszeniach celnych.

Jeżeli ilość towaru wskazana w zaświadczeniu nie zostanie wykorzystana przy pięciu zgłoszeniach celnych, to strona traci prawo do wykorzystania reszty na podstawie tego samego zaświadczenia.

Zarządzenie niniejsze dotyczy zaświadczeń, wydawanych począwszy od 1 października 1935 r., zaświadczenia wystawione przed tym terminem mogą być wykorzystywane na dotychczasowych warunkach.

Dyrektor Departamentu:
(—) St. Fr. Królikowski.

z dnia 17 września 1935 r. L. D. V. 28504/1/35

w sprawie ułatwienia kontaktu ludności z naczelnikami urzędów skarbowych oraz w sprawie uczestniczenia naczelników urzędów skarbowych w zjazdach i zebraniach organizacyj gospodarczych.

Celem utrzymania bliższego kontaktu między odpowiedzialnymi kierownikami władz skarbowych a ludnością, również z miejscowości bardziej odległych od siedziby urzędu Ministerstwo Skarbu nakłada na PP. Naczelników urzędów skarbowych obowiązek poza osobistem przyjmowaniem interesantów w urzędzie skarbowym w ciągu przynajmniej 3 godzin we wszystkie dni pełnienia służby w siedzibie urzędu także **obowiązek wyjazdów do ważniejszych ośrodków,** położonych w okręgu urzędu, celem przyjmowania tam interesantów. Przyjazdy takie w odstępach dwutygodniowych lub miesięcznych, a ewent. nawet i kwartalnych, w zależności od ważności ośrodka i frekwencji interesantów, mające miejsce w dniach zgóry oznaczonych i podanych do wiadomości publicznej w sposób praktykowany w tej miejscowości — ze wskazaniem również lokalu przyjęć, umożliwią widzenie się z naczelnikiem urzędu i osobiste wyłuszczenie mu prośby nawet najuboższym płatnikom. Naczelnik Urzędu będzie miał przytem możność zbadania odrazu na miejscu słuszności twierdzeń petentów i ich stanu majątkowego, co ułatwi mu wydanie właściwej decyzji.

Zaznacza się, że przyjmowanie interesantów powinno się odbywać w lokalach urzędowych miejscowych zarządów gminnych lub też urzędów państwowych, z któremi w tej sprawie należy się uprzednio porozumieć.

PP. Naczelnicy urzędów do kontroli wyjazdów do innych miejscowości celem załatwiania tam interesantów, powinni prowadzić dziennik wyjazdów, w którym poza godziną rozpoczęcia i ukończenia przyjmowania interesantów mają notować wszystkich zgłaszających się petentów, treść ich próśb i wydane decyzje, a to celem wykonania ich następnie przez urząd. Ponadto w dzienniku tym należy notować inne czynności urzędowe, spełnione w tej miejscowości, gdyż czas wolny od przyjęć interesantów powinien być użyty na lustrację przedsiębiorstw lub załatwianie innych czynności urzędowych.

Do zacieśnienia stosunków między ludnością a władzami skarbowemi przyczyni się też **branie udziału przez naczelników urzędów w zjazdach i zebraniach organizacyj gospodarczych** (kupieckich, rzemieślniczych, rolniczych i t. p.). Na zjazdach i zebraniach takich — zazwyczaj są poruszane — w ostatnich zwłaszcza latach — sprawy podatkowe i to niejednokrotnie w sposób mało objektywny. Obecność PP. Naczelników Urzędów skarbowych na zjazdach pozwoli odrazu na miejscu wyjaśnić wiele spraw i wykazać niesłuszność wielu zarzutów. To też Ministerstwo Skarbu poleca, aby PP. Naczelnicy urzędów skarbowych w razie otrzymania zaproszenia zawsze brali udział osobiście w zjazdach i zebraniach organizacyj gospodarczych, na których mogą być omawiane sprawy podatkowe, w wypadku zaś niemożności osobistego przybycia na zjazd lub zebranie, aby delegowali swych zastępców (§ 9 ust. 2 i p.).

Podsekretarz Stanu:

(—) *W. Staniszewski.*

---

z dnia 19 września 1935 r. L. D. V. 30467/4/35

w sprawie wyłączenia z obrotu podatkowego zwrotów towarowych.

Wyciąg z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 27 czerwca 1935 r. L. Rej. 6308/33.

Spór między skarżącą spółką akcyjną i władzą pozwaną obraca się dokoła pytania, czy przepis ustępu końcowego art. 5 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym Dz. Ust. poz. 550 ogranicza wyłączenie z podstaw opodatkowania zwrotów towarów w płaszczyźnie czasu do odnośnego roku podatkowego, jak chce władza pozwana, czy też nie stwarza takiego związku czasowego, jaką sądzi skarżąca.

Władza pozwana powołuje się w celu poparcia swego stanowiska na wyroki Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 30 maja 1928 r. L. Rej. 1003/26 i z dn. 10 maja 1930 r. L. Rej. 2773/28 i chciałaby w tych wyrokach ustaloną zasadę prawną, odnoszącą się do bonifikacji, drogą analogji rozszerzyć także na sporne zagadnienie.

Najwyższy Trybunał Administracyjny—nie uznał argumentacji władzy pozwanej za przekonywującą. Sytuacja prawna i gospodarcza oraz skutki podatkowe są w tych dwóch wypadkach różne.

Bonifikacja stanowi pewnego rodzaju zniżenie ceny zwyczajnej, jest to opust przyznawany odbiorcy. Natomiast zwrot towaru ma lub może mieć cechę albo niedojścia do skutku tranzakcji handlowej, albo też późniejszego anulowania lub zmiany tranzacji. Jeżeli zwrot towaru skutkuje, zwolnienie od dopełnienia obowiązku płatniczego lub obowiązek zwrotu pobranej należności za towar zwrócony, to w skutkach prawnych i gospodarczych nie różni się on od umowy kupna-sprzedaży, zawartej pod warunkiem zawieszającym lub rozwiązującym, a to w zależności od tego, czy adresatowi dostarczono towaru na zamówienie z zastrzeżeniem prawa zwrotu, czy też bez zamówienia lub bez wspomnianego zastrzeżenia, a zwrot towaru jest uzasadniony z innych przyczyn.

Jeżeli przyjęciu towaru zwróconego towarzyszy zwrot należności lub umorzenie roszczenia o należność jeszcze niezapłaconą, to pod względem podatkowym uzasadnione jest wyłączenie z podstaw opodatkowania odnośnego ekwiwalentu pieniężnego za towar zwrócony właśnie z uwagi na możliwość powtórnego opodatkowania tego ekwiwalentu przy ponownej sprzedaży tego towaru, na co też słusznie zwraca uwagę skarga. Bonifikaty natomiast powodują jedynie zmianę wysokości konkretnej należności za towar sprzedany, a zatem nigdy nie mogą odgrywać roli w ramach zagadnienia podwójnego opodatkowania — ekwiwalentu za ten sam towar u tego samego przedsiębiorcy. Należność ekwiwalentowa za towar zwrócony nie ma przeto nic wspólnego ze zniżką ceny, ona skutkiem uzasadnionego lub przynajmniej uznanego przez strony zwrotu towaru przemienia się w „nienależność“ zaczem płaszczyzna rozważań prawnych nie pokrywa się z założeniami, na których podstawie zapadły powołane przez władzę wyroki w sprawie wyłączenia z podstaw opodatkowania bonifikat.

Zwroty towarowe zatem należycie udowodnione ulegają wyłączeniu z podstaw opodatkowania, czyli

nie stanowią części obrotu podatkowego bez względu na to, czy są związane z tranzakcjami dokonanemi w bieżącym roku podatkowym, czy też z tranzakcjami, pochodzącemi z lat poprzednich

Dyrektor Departamentu:

(—) *W. Koszko.*

---

z dnia 22 września 1935 r. L. D. V. 30120/3/35

w sprawie zwolnienia procentów i dywidend niektórych papierów wartościowych oraz wkładów oszczędnościowych od podatków i danin.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości i stosowania, że wolne są od wszelkich podatków i danin procenty osiągane przez posiadaczy niżej wyszczególnionych papierów wartościowych:

8% Pożyczka dolarowa z 1925 roku (Dil.) na zasadzie art. 7 statutu (Dz. U. R. P. Nr. 22 z 1925 r., poz. 154),

7% Pożyczka stabilizacyjna z 1927 r. na zasadzie art. 5 statutu (Dz. U. R. P. Nr. 88 z 1927 r., poz. 789),

6% Pożyczka Narodowa z 1933 roku na zasadzie art. 8 statutu (Dz. U. R. P. Nr. 67 z 1933 roku, poz. 503),

3% Pożyczka Inwestycyjna z 1935 roku na zasadzie art. 5 statutu (Dz. U. R. P. Nr. 21 z 1935 roku, poz. 122).

Ponadto są wolne od państwowego podatku dochodowego: dywidenda i superdywidenda od akcyj Banku Polskiego do roku 1937 włącznie na zasadzie art. 77 Statutu Banku Polskiego, oraz procenty od wkładów oszczędnościowych w Pocztowej Kasie Oszczędności na zasadzie § 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 55 z 1924 r., poz. 545).

Dyrektor Departamentu:

(--) *W. Koszko.*

---

z dnia 24 września 1935 r. L. D. V. 19695/3/35

w sprawie podlegania państwowemu podatkowi od nieruchomości—budynków w gminach wiejskich o charakterze dochodowym lub zarobkowym — niezwiązanych z produkcją rolną (§ 1 lit. B.).

Odpis.

Najwyższy Trybunał Administracyjny
L. Rej. 9086/32.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Najwyższy Trybunał Administracyjny w składzie: Przewodniczący Prezes Dr. Birgfellner i Sędziowie: Dr. Małek, Urban, przy udziale protokólanta Przeorskiego, w sprawie ze skargi Tomasza Wąsika w Tarnowie na orzeczenie Izby Skarbowej w Krakowie z dn. 25 czerwca 1932 r. L. W. II. 4/24/66/1931 w przedmiocie wymiaru podatku od nieruchomości za rok 1926/27, w myśl art. 72 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 października 1932 r. (poz. 806 Dz. Ust.) na posiedzeniu niejawnem dn. 13 marca 1935 r. po wysłuchaniu sprawozdania sędziego-sprawozdawcy, — oddala skargę, jako nieuzasadnioną.

Powody.

Wydział Powiatowy w Tarnowie wymierzył Tomaszowi Wąsikowi z gminy wiejskiej Tarnowiec państwowy podatek od nieruchomości na 1926 roku od wartości czynszowej jego domu 52 zł rocznie, zaś na 1927 r. od wartości czynszowej — 56 zł. rocznie na tej podstawie, że Wąsik jest właścicielem domu mieszkalnego w gminie Tarnowiec, a jako robotnik kolejowy nie posiada żadnego gospodarstwa rolnego.

W odwołaniu prosił płatnik o zwolnienie go od podatku na tej podstawie, że będąc robotnikiem kolejowym posiada stary drewniak z jednem mieszkaniem, w którem sam mieszka, zaczem ani tego domku nie wynajmuje ani też nie uprawia żadnego przemysłu wzgl. handlu.

Władza pozwana nie uwzględniła powyższego odwołania, uznając iż zarzuty jego „są bez znaczenia dla wymiaru podatku".

W skardze zarzuca płatnik, że podatek od nieruchomości w gminach wiejskich jest pobierany jedynie od budynków o charakterze dochodowym, ponieważ zaś skarżący sam zajmuje swój budynek i niema z niego żadnego dochodu, przeto budynek nie podlega opodatkowaniu.

Władza pozwana wnosi o oddalenie skargi jako nieuzasadnionej.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Zarzut skargi należało uznać za nietrafny. Według art. 25 ustawy z 11 kwietnia 1924 r. poz. 406 Dz. Ust. tudzież wydanego na jego podstawie § 1 B. rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 17 czerwca 1924 r. poz. 523 Dz. Ust. podatek państwowy od nieruchomości pobiera się w gminach wiejskich od budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a nie związanych z produkcją rolną, zarówno domów mieszkalnych, jak i od budowli, przeznaczonych na pomieszczenie zakładów przemysłowych i handlowych. Z powyższego przepisu prawnego wynika, że budynki mieszkalne w gminach wiejskich podlegają podatkowi od nieruchomości, o ile nie są związane z produkcją rolną i mają charakter dochodowy. W rozpoznawanej sprawie jest poza sporem, że budynek mieszkalny skarżącego nie jest związany z produkcją rolną; skarżący bowiem sam zajmuje ten budynek i jako robotnik kolejowy nawet nie twierdzi by trudnił się rolnictwem. Pozostaje zatem do rozstrzygnięcia kwestja, czy w tych warunkach budynek mieszkalny, jako zajęty **wyłącznie** przez właściciela ma charakter dochodowy. Otóż kwestję tę należało rozstrzygnąć w sensie pozytywnym. Według ogólnych zasad budynek mieszkalny ma charakter dochodowego budynku nietylko wtedy gdy jest wynajmowany za czynszem lecz także i wtedy gdy zajmuje go sam właściciel, oszczędzając sobie w ten sposób wydatku na najem innego mieszkania. W tym ostatnim przypadku dochodem z budynku mieszkalnego jest jego wartość użytkowa jaką on przedstawia dla właściciela. Za tego rodzaju interpretacją przemawiają wydane na zasadzie powołanego wyżej art. 25 ust. 2 ustawy o ochronie lokatorów przepisy § 4, 5, 6 i następnych cyt. rozporządzenia, które, normując podstawy wymiaru podatku od nieruchomości i sposób ustalania tej podstawy traktują wartość czynszową budynku, zajmowanego przez właściciela, narówni z czynszem

najmu. Za tego rodzaju interpretacją przemawia również treść załącznika Wzór Nr. 2 do § 22 rozporządzenia z dn. 17 czerwca 1924 r., który stanowi integralną część samego rozporządzenia, Według tej treści do wykazu sporządzanego przez Urząd Gminny dla celów wymiaru podatku należy również wciągnąć jako podlegające podatkowi „nie wynajęte za czynszem i niezwiązane z produkcją rolną lub leśną, domy mieszkalne, mające charakter mieszkania dla osób nietrudniących się zawodowo rolnictwem".

W tych warunkach należało uznać, iż zarzut skargi nie ma oparcia w obowiązujących przepisach prawnych, wobec czego należało samą skargę oddalić, jako nieuzasadnioną.

Warszawa, dnia 13 marca 1935 r.

Podpisy:

(—) Dr. Birgfellner, (—) Dr. Małek, (—) Urban

---

z dnia 26 września 1935 r. L. D. V. 31561/1 35

w sprawie intrepretacji § 8-a rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25. XI. 1933 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

W związku z niejednolitem stosowaniem w praktyce przez poszczególne władze skarbowe przepisu § 8-a rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 listopada 1933 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 731) w brzmieniu, nadanem rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 20 września 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89 z 1934, poz. 816), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, iż przewidziane powołanym przepisem umorzenie kar za zwłokę i odsetek za odroczenie (obecnie odsetek i odsetek ulgowych) od powstałych przed dniem 1 października 1931 r. zaległości w podatkach, wymienionych w § 1 rozporządzenia, za okres od dnia powstania do dnia 30 września 1933 r., przysługuje z urzędu wszystkim płatnikom, którzy mieli prawo do uzyskania na podstawie tego rozporządzenia rozłożenia na raty swych zaległości, bez względu na to, czy prawo to przysługiwało im z urzędu czy też na wnoszone podania lub też ewent. po dopełnieniu przewidzianych w rozporządzeniu warunków oraz bez względu na to, czy z prawa tego korzystali i czy płacą terminowo przypadające raty oraz czy nawet wogóle złożyli podania o przyznanie im ulg z tego rozporządzenia.

Z powstałych przed dniem 1 października 1931 r. zaległości w podatkach, wymienionych w § 1 rozporządzenia, nie korzystają zatem z umorzenia odsetek do dnia 30 września 1933 r. tylko zaległości, o których mowa w § 10 rozporządzenia.

Dyrektor Departamentu

(—) Koszko.

---

z dnia 30 września 1935 roku L. D. IV. 27306/2/35

w sprawie niemożności stosowania dodatkowego cła zniżonego lub zwolnienia od cła na zasadzie zaświadczeń izb przemysłowo-handlowych.

W związku z zapytaniem jednego z urzędów celnych Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że do towarów objętych wykazem Nr. 2, załączonym do rozporządzenia z dnia 26 kwietnia 1935 roku o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 233), jeżeli zostaną odprawione ostatecznie, nie może być stosowane dodatkowo cło zniżone lub zwolnienie od cła na zasadzie zaświadczeń izb przemysłowo-handlowych, gdyż niema do tego podstawy prawnej.

Dyrektor Departamentu:

— St. Fr. Królikowski.

---

z dnia 30 września 1935 r. L. D. IV. 27901/3/35

w sprawie wymierzania należności celnych od towarów, zalegających w składach celnych.

Wobec zapytania jednej z Dyrekcyj Ceł co do stosowania stawek taryfowych do towarów, złożonych na skład w składach celnych w różnym czasie w okresie od 1932 roku do 1935 roku, wyjaśnia się, w tym względzie obowiązują przepisy, istniejące w chwili złożenia towarów na skład, gdyż ani nowela z dnia 22 lutego 1932 r. do rozporządzenia o postępowaniu celnem z dnia 14 marca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105 z 1932 r.), ani nowe prawo celne oraz przepisy wykonawcze do tego prawa nie zawierają postanowień przejściowych, regulujących tę sprawę w sposób odmienny.

To też w stosunku do tego rodzaju towarów obowiązują zasady następujące:

1) Jeżeli towary zostały zgłoszone na skład przed 13 marca 1932 r. to zn. przed wejściem w życie wymienionej wyżej noweli i okres przechowywania ich w składzie został przedłużony w sposób przepisany — chociażby poza termin wejścia w życie nowego prawa celnego, to zgodnie z § 6 ustęp 1 obowiązującego w owym czasie rozporządzenia z dnia 14 marca 1930 o postępowaniu celnem (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 276) oraz zgodnie z okólnikiem z dnia 10 marca 1932 r. L. D. IV. 6799/3/32 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 10, poz. 191), wymierza się i pobiera należności celne według tych stawek taryfowych, jakie obowiązywały w dniu zgłoszenia towarów na skład.

2) Do towarów, zgłoszonych na skład od dnia 13 marca 1932 roku a przed 30 października 1934 r. t. zn. przed wejściem w życie nowego prawa celnego, stosuje się zasadę wyrażoną w § 6 rozporządzenia o postępowaniu celnem w brzmieniu noweli z dnia 22 lutego 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 105) oraz rozporządzenia o postępowaniu celnem z dnia 4 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 552), w myśl której to zasady od towarów, zalegających w składach celnych a nie opłaconych cłem w ciągu 14 dni po dniu ustalenia przez urząd celny wyniku rewizji stosuje się stawki taryfowe, obowiązujące w chwili uiszczenia należności celnych.

3) Wreszcie do towarów, złożonych w składzie celnym od dnia 30 października 1934 r. to zn. od dnia wejścia w życie nowego prawa celnego, stosuje się, zgodnie z art. 69 ustęp 3 tego prawa, stawki celne, obowiązujące w dniu złożenia zgłoszenia o odprawę celną, przewidzianego w ustępie 2 tegoż artykułu, jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie, ustalonym w art. 116 prawa celnego w przeciwnym zaś razie — stawki obowiązujące w chwili uiszczenia tych należności.

Dyrektor Departamentu:

(—) St. Fr. Królikowski.

---

z dnia 5 października 1935 r. L. D. IV. 28590/3/35

w sprawie wygaśnięcia w dniu 14 października 1935 roku porozumienia handlowego polsko-niemieckiego z dnia 11 października 1934 roku.

Wobec tego, że z dniem 14 października 1935 r włącznie kończy się okres pozostawania w mocy porozumienia handlowego z Niemcami z dnia 11 października 1934 roku (tekst podany w Monitorze Polskim Nr. 238 z 1934 r.), Ministerstwo Skarbu przypomina, że również z dniem tym traci swą moc okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 32922/3/34 z dnia 12 października 1934 roku w sprawie stosowania ceł konwencyjnych do niektórych towarów pochodzenia niemieckiego, wprowadzony w życie poleceniem Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 33505/3/34 z dnia 13 października 1934 roku.

Do wszystkich zatem towarów pochodzenia niemieckiego, zgłoszonych do ostatecznej odprawy celnej, począwszy od dnia 15 października 1935 roku, należy stosować stawki autonomiczne drugiej kolumny taryfy celnej (protokół polsko-niemiecki z dnia 7 marca 1934 roku. — Monitor Polski Nr. 63 z 1934 r.).

Do towarów pochodzenia niemieckiego objętych porozumieniem handlowem polsko-niemieckiem z dnia 11 października 1934 roku, zgłoszonych do ostatecznej odprawy celnej przed dniem 15 października 1935 roku, należy stosować stawki konwencyjne, jeżeli zachowane zostaną wymagania art. 46 ust. 6 i art. 69 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 roku o prawie celnem, t. j. jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie przewidzianym w art. 116 tegoż rozporządzenia.

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski.*

---

z dnia 9 października 1935 r. L. D. V. 32984/1/35

w sprawie interpretacji niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15/IV. 1935 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (§ 11).

do § 11 ust. (1) pkt. 1).

W związku z wysuwanemi przez niektóre izby skarbowe wątpliwościami, co uważać należy za „równowartość przypisu dokonanego w r. 1934 35", podlegającą uiszczeniu w celu uzyskania ulg podatkowych, w wypadkach odpisania części wymierzonego podatku czy to w wyniku załatwienia odwołania czy też wskutek udzielonych ulg podatkowych, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że uiszczeniu podlega tylko taka suma ,która odpowiada sumie podatku wymierzonego, pomniejszonej o odpisy, dokonane przed upływem terminu ulgowego do uiszczenia równowartości przypisu (1 czerwca wzgl. 15 października b. r.), a odnoszące się do wymiaru, przypisanego w roku 1934/35. Jeżeli zatem wymiar np. podatku gruntowego, przypisany w roku 1934/35 wynosił 5.000 zł., a z tytułu klęsk umorzono płatnikowi z tego wymiaru 2.000 zł. to obowiązek płatnika ogranicza się do uiszczenia jedynie sumy 3.000 zł. Jeżeli na poczet tej sumy płatnik do dnia 1 kwietnia 1935 roku uiścił np. 1.000 zł., to w terminie do dnia 15 października b. r. winien dopłacić tylko 2.000 zł., nie licząc oczywiście odsetek i ewentualnych kosztów egzekucyjnych.

Dyrektor Departamentu:

(—) *W. Koszko.*

---

z dnia 10 października 1935 r. L. D. IV. 28285/2/35

w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. 1112 i 920 taryfy celnej).

Na podstawie art. 13 ustęp 4 prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610 z 1933 r.), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

1) Wszelkie lampki elektryczne, których budowa polega na umieszczeniu w balonie szklanym próżniowym lub wypełnionym gazem, nitki węglowej, lub metalowej, która wskutek stawianego oporu żarzy się pod wpływem przepływającego prądu, używane do oświetlenia, sygnalizacji i t. p., a także jako opór w obwodach elektrycznych, należy clić w/g poz. 1112 taryfy celnej, jako żarówki elektryczne.

2) Lusterka samochodowe, składające się ze zwierciadła szklanego, nawet wypukłego, w oprawie z materjałów pospolitych, chociażby z ramieniem do umocowania na samochodzie z boku siedzenia kierowcy, należy clić w/g poz. 920 pktu odpowiedn. taryfy celnej.

Takież lusterka, lecz ze zwierciadłami metalowemi, jako w taryfie celnej niewymienione, należy clić w/g materjału, stosownie do postanowień art. 4 pkt. 2 rozporządzenia o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej (Dz. U. R. P. Nr. 85/1932, poz. 732).

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski*

---

z dnia 16 października 1935 r. L. D. IV. 29179/3/35

w sprawie stosowania cła konwencyjnego do biżuterji jablonieckiej.

W związku z wątpliwościami, czy cło konwencyjne może być stosowane do biżuterji jablonieckiej pochodzenia czechosłowackiego na podstawie świadectw pochodzenia, wystawionych przez czechosłowackie urzędy celne, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że protokół końcowy do konwencji polsko-czechosłowackiej z dnia 10 lutego 1934 r. (vide okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 7099/2/34 z dnia 4 marca 1934 r.) zawiera postanowienie, ustalające, iż cło konwencyjne, przewidziane tą umową dla biżuterji nieprawdziwej (poz. 1258 t. c.), może być stosowane pod warunkiem przedstawienia świadectwa pochodzenia, wystawionego przez jedną z Izb Przemysłowo-Handlowych: w Pradze, Liberci lub Hradci Kralove. Jest to postanowienie specjalne wyłączające stosowanie w tym względzie innych postanowień umownych, przeto świadectwa pochodzenia, wystawione przez czechosłowackie urzędy celne, nie stanowią podstawy do zastosowania cła konwencyjnego do biżuterji nieprawdziwej, t. zw. jablonieckiej.

Z przytoczonego wyżej postanowienia konwencji wynika nadto, iż omawiane świadectwa pochodzenia powinny stwierdzać, iż biżuterja należy do biżuterji jabłonieckiej, wykonanej w okręgu jednej z wyżej wymienionych Izb.

Równocześnie uchyla się wszelkie sprzeczne z niniejszem wyjaśnienia. Jeżeli zaszły jednak wypadki uznania przez urzędy celne świadectw pochodzenia, wystawionych na biżuterję nieprawdziwą przez czechosłowackie urzędy celne z zastosowaniem cła konwencyjnego na postawie takich świadectw, to odpraw tych nie należy kwestjonować.

Dyrektor Departamentu:

(-) *St. Fr. Królikowski*

---

z dnia 17 października 1935 r. L. D. V. 33314/4/35.

w sprawie nabywania świadectw przemysłowych na rok 1936.

Wobec zbliżającego się terminu nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1936, poleca się Izbom Skarbowym (Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu), aby niezwłocznie zapomocą publicznego obwieszczenia podały do wiadomości płatnikom państwowego podatku przemysłowego termin nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (art. 27 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 9 sierpnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 716) z podaniem ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych według kategorji i klas miejscowości z powołaniem się na przepisy karne, zawarte w art. 181 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39, poz. 346).

Nakład obwieszczenia należy zarządzić we własnym zakresie, w takiej ogólnej ilości, aby podległe urzędy skarbowe były zaopatrzone w odpowiednią ilość obwieszczeń.

Koszty nakładu pokryją Izby Skarbowe z przyznanych na ten cel kredytów.

Podwładnym urzędom skarbowym, wzglednie — w wypadku wykorzystania przez PP. Dyrektorów Izb Skarbowych uprawnienia przewidzianego w § 3 art. 11 Ordynacji Podatkowej — odnośnym urzędom gminnym lub instytucjom należy natychmiast wydać zarządzenia, niezbędne do rozpoczęcia akcji wydawania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1936, mające przedewszystkiem na celu utworzenie pomocniczych kas i zapewnienie płatnikom należytej obsługi.

W szczególności winny Izby Skarbowe czuwać nad tem, aby urzędnicy, przydzieleni do prac związanych z wydawaniem świadectw przemysłowych, byli dokładnie zaznajomieni z odnośnemi przepisami ustawowemi, aby należycie cenzurowali podaną przez płatnika treść deklaracji, t. j. czy zawiera ona istotne cechy przedsiębiorstwa dla właściwego zaklasyfikowania go do odpowiedniej kategorji świadectw przemysłowych oraz, czy zażądana w deklaracji kategorja świadectwa odpowiada cechom podanym w tejże deklaracji a nadto, aby w wypadkach. gdy płatnik — wbrew udzielonym mu przez urzędnika wyjaśnieniom zażąda wydania świadectwa niższej kategorji, nie czynili mu utrudnień w nabyciu żądanego świadectwa, a jedynie zamieścili o tem w deklaracji odpowiednią adnotację, którą płatnik winien poświadczyć własnoręcznym podpisem. Natomiast, jeżeli płatnik zażąda wydania mu świadectwa przemysłowego niższej kategorji, lecz w granicach przyznanych ulg generalnych lub indywidualnych, wówczas urzędnik cenzurujący deklarację, powinien sprawdzić, czy płatnik posiada prawo do ulgowego świadectwa i następnie umieścić pieczątkę treści następującej: „Wydane świadectwo jest właściwe ze względu na postanowienie p. . . . . okólnika — reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia . . . . L. . . . . . .“ i swój podpis. W analogiczny sposób należy dokonać adnotacji na deklaracji statystycznej.

Płatnicy mają prawo nabywania świadectw przemysłowych za pośrednictwem pełnomocników, przyczem płatnik może udzielić pełnomocnictwa bezpośrednio na deklaracji przekładanej przy nabywaniu świadectwa przemysłowego.

Od płatników państwowego podatku przemysłowego należy pobrać dodatki do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych według następujących zasad:

1) dodatki na rzecz związków komunalnych należy pobrać w wysokości 30%, określonej w art. 42 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. z 1934 roku Nr. 76, poz. 716). O ile przed rozpoczęciem akcji wydawania świadectw przemysłowych gmina doniesie Izbie Skarbowej o uchwaleniu niższej stopy procentowej tych dodatków, wówczas należy pobierać tę niższą stopę.

Wpływy należy zarachowywać w sposób dotychczasowy na sumy komunalne uprawnionych związków komunalnych, zgodnie z postanowieniami art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 września 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 884) ze zmianami wprowadzonemi rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846).

2) dodatki na rzecz instytucyj, wymienionych w punktach a) i b) art. 43 cytowanej ustawy o podatku przemysłowym, należy również pobrać na całym obszarze Państwa w maksymalnej wysokości, określonej w tymże artykule. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dn. 10 października 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 771) reguluje sprawę dodatków na rzecz instytucyj, wymienionych w art. 43 ustawy pod lit. a). Instrukcja w sprawie zarachowań i podejmowania dodatków na rzecz instytucyj, o których mowa w art. 43 ustawy pod lit. b) ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr. 12 z roku 1927, poz. 143 — obowiązuje w dalszym ciągu z tą zmianą, że wpływy na rzecz szkół zawodowych mają Izby Skarbowe przelewać na konto Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu w P. K. O. Nr. 30400.

Co do sposobu zarachowania i wypłaty wpływów z dodatków, pobieranych na rzecz Izb Przemysłowo - Handlowych oraz Izb Rzemieślniczych, należy stosować się do wskazówek zawartych w okólnikach

Ministerstwa Skarbu z dnia 13 lutego 1929 r. L. D. VII. 202/2/29 i z dnia 10 grudnia 1929 r. L. D. VII. 1980/2.

Nadto w myśl ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o poborze 10% dodatku do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz 15% dodatku do podatków bezpośrednich oraz spadkowego i od darowizn (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 127) należy pobierać 15%-owy dodatek do należności skarbowych przy nabywaniu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na r. 1936.

Wpływy z tego dodatku winny być zarachowane w myśl wskazówek, zawartych w okólniku z dnia 8 lipca 1926 r. L. D. P. O. 5282/1/26.

Dyrektor Departamentu:

(—) *W. Koszko.*

WYKŁADNIA

ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

Skrót: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404);

r. w. s. — rozporządzenie wykonawcze z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842).

Nr. 442: (art. 147, 142). **Odwołanie,** przewidziane w art. 109 (§ 1) ordynacji podatkowej, podlega opłacie stemplowej według zasad art. 147 u. o. s. To samo dotyczy zasadniczo **zażalenia** (art. 109 § 2 o. p.) oraz prośby o **wznowienie** postępowania wymiarowego (art. 126 o. p.). Atoli zażalenie, zawierające wniosek o **sprostowanie błędu rachunkowego** (art. 125 § 1 o. p.), jest wolne od opłaty stemplowej w myśl art. 142 pkt. 7 u. o. s. Na podstawie tego samego przepisu jest wolny od opłaty stemplowej wniosek o usunięcie **podwójnego opodatkowania** (art. 125 § 2 o. p.).

Wniosek o zaliczenie **nadpłaty** na poczet innych należności lub o zwrot w gotówce (art. 131 o. p.) jest wolny od opłaty stemplowej na mocy art. 142 punkt 8 u. o. s.

ZNIŻKI CELNE NA TOWARY Z NIEMIEC, WŁOCH, WĘGIER, JUGOSŁAWJI, RUMUNJI I BUŁGARJI.

Ministerstwo Skarbu przyznanie zniżek celnych i zwolnień od cła autonomicznych, t. j. przewidzianych bądź w rozporządzeniach o zniżkach celnych, bądź w taryfie celnej, bądź wreszcie w rozporządzeniu o prawie celnem, uzależnia w odniesieniu do towarów sprowadzanych z Niemiec, Włoch, Węgier, Jugosławji, Bułgarji i Rumunji od przekazania przez importera należności w drodze rozrachunku clearingowego za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie.

KSIĘGI HANDLOWE A BRAK ASYGNAT KASOWYCH NA POZYCJE UTARGU GOTÓWKOWEGO.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dnia 8. V. 1935 roku L. rej. 1584/33, 778/33, 779/33 ustalił tezę, że uskutecznianie wpisów w księdze kasowej przedsiębiorstwa handlu towarowego na podstawie niepodpisanych kartek, w których w jednej sumie uwidoczniono utarg gotówkowy całego dnia, w drugiej zaś wpłaty dłużników, bez udokumentowania wpisów wydawanemi na każdą pozycję utargu gotówkowego asygnatami kasowemi, uzasadnia pominięcia ksiąg jako kwalifikowanego środka dowodowego.

Rozważając powyższą kwestję, Najwyższy Trybunał Administracyjny m. in. wyjaśnił, iż za dokumenty popierające zapisy w księgach co do tranzakcyj gotówkowych, nie mogą być uważane kartki, niepodpisane przez nikogo, a ujawniające w jednej sumie całodzienny utarg. Jakkolwiek więc słuszne jest zapatrywanie wyrażone w skardze, że kupiec korzysta ze swobody w urządzaniu swojej księgowości w ramach przepisów ustawy handlowej, to jednak skoro tenże kupiec uważał za wskazane urządzić tę księgowość w ten sposób, że na każdą pozycję utargu gotówkowego wydawane są asygnaty sprzedawców, to nie może on ze skutkiem powoływać się na brak obowiązku po swojej stronie do **przechowywania** odnośnych asygnat. Dokumentami bowiem, pokrywającemi dotyczące zapisy księgowe, były właśnie owe asygnaty, a nie na ich podstawie wedle gołosłownych twierdzeń sporządzone **sumaryczne** wyciągi dziennego utargu.

Praca i Opieka Społeczna.

PODSTAWĄ DLA WYMIARU SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ JEST USTALONE PRACOWNIKOWI WYNAGRODZENIE.

W związku z zagadnieniami wymiaru składek ubezpieczeniowych, wyłania się często kwestja, czy w razie pokrywania przez pracodawcę całkowitej składki z własnych funduszów, bez potrącenia pracownikowi części ustawowo przewidzianej, podstawę wymiaru składek winno stanowić pobierane przez pracownika wynagrodzenie, czy też wynagrodzenie powiększone o część składki przypadającej na niego, a nie potrąconej.

Ministerstwo Opieki Społecznej pismem z dnia 30 lipca r. b. Un./6-5 udzieliło następującego wyjaśnienia:

„Przepisy ustawy z dnia 28. III. 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (art. 310), jak również rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 24 XI. 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (art. 101) nakładają na pracodawcę odpowiedzialność za wpłacenie instytucji ubezpieczeniowej całkowitej składki ubezpieczeniowej, nie nakazują natomiast, by część składki, jaka przypada na pracownika koniecznie była mu potrącona z jego wynagrodzenia. To też nic nie stoi na przeszkodzie do pokrycia całkowitej składki przez pracodawcę z własnych funduszów, skoro pracodawca

dobrowolnie godzi się na to. W konsekwencji powyższego podstawę dla wymiaru składki ubezpieczeniowej jest ustalone pracownikowi wynagrodzenie, a nie wynagrodzenie powiększone o część składki, przypadającej na niego".

CZY MAGAZYNIER JEST PRACOWNIKIEM UMYSŁOWYM?

Z orzeczenia Sądu Najwyższego Izby Cywilnej z dnia 24. 1. 1935 r. L. C. II. 2240/34.

1. Nadzór nad magazynem, t. j. nadzór nad rzeczami, przyjmowanie lub wydawanie z niego artykułów technicznych, zapisanie ilości towaru, prowadzenie ewidencji zapasów będących w magazynie, zapisanie do jakiej roboty codziennie użyto koni, nie nadają osobie, wykonywającej te czynności charakteru pracownika umysłowego, chociażby sama nie pracowała fizycznie przy wnoszeniu i wydawaniu rzeczy, a czynił to przydzielony jej do pomocy robotnik.

2. Praca wzrokowa przy nadzorze nad rzeczami jest pracą fizyczną.

OBOWIĄZEK ZACHOWYWANIA TAJEMNICY SŁUŻBOWEJ WYPŁYWA Z USTAWY.

Z orzeczenia Sądu Najwyższego Izby Cywilnej z dn. 18 stycznia 1935 r. L. C. I. 1863/34.

1. Obowiązek zachowywania przez pracownika tajemnicy służbowej jest obowiązkiem, wypływającym z ustawy i jako taki, nawet bez specjalnego zastrzeżenia, stanowi integralną część każdej umowy o pracę.

2. Odmowa pracownika podpisania zobowiązania co do ścisłego przestrzegania tajemnic służbowych może stanowić ważną przyczynę niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę bez zachowania terminu wypowiedzenia.

PRZEDAWNIENIE ROSZCZEŃ Z UMOWY O PRACĘ PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Zasada prawna. Zgłoszenie przez pracownika do inspektora pracy swych roszczeń nie przerywa biegu 6-miesięcznego przedawnienia, przewidzianego w art. 41 rozporządzenia z dn. 16. III. 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. poz. 323), gdyż ani powołane rozporządzenie, ani też rozporządzenie z dn. 14. VII. 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. Ust. poz. 590) takiego przepisu nie zawiera.

• Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 października 1934 r. Nr. C. I. 2333 33 r.

Z uzasadnienia. Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziego-referenta, zważywszy: że Sąd Okręgowy wyrokiem zaskarżonym zasądził od pozwanego na rzecz skarżącego wynagrodzenie za niewykorzystany przez niego urlop, natomiast oddalił roszczenie powodowe o 3-miesięczne uposażenie za rozwiązanie umowy najmu bez wypowiedzenia z założenia, iż w przypadku nastąpiło sześciomiesięczne przedawnienie, przewidziane w art. 41 rozp. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 323), oraz że ze złożonego pokwitowania wynika, iż skarżący otrzymał od pozwanego całkowite wynagrodzenie w wekslach i zobowiązaniu na piśmie;

że bezpodstawny jest zarzut powoda w skardze kasacyjnej, iż zgłoszenie przez niego do inspektora pracy swych roszczeń przerwało bieg powyższego przedawnienia, gdyż ani powyższe rozporządzenie, ani też rozporządzenie z dn. 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. Ust. Nr. 67, poz. 590) takiego przepisu nie zawiera;

że skoro roszczenie skarżącego uznane zostało za przedawnione, druga przesłanka Sądu Okręgowego, iż skarżący otrzymał należne wynagrodzenie, oraz zarzuty skargi kasacyjnej, skierowane przeciwko tej przesłance, nie posiadają już istotnego znaczenia;

z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddala.

SPRAWY SOCJALNE.

Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. Nowy Kodeks Zobowiązan, który wszedł w życie z dniem 1 lipca 1934 roku, wprowadził szereg obostrzeń w zakresie postanowień o odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone względem osób trzecich.

Postanowienia Kodeksu Zobowiązań szczególnie zwiększają odpowiedzialność materjalną właścicieli przedsiębiorstw, lub zakładów przemysłowych, którzy w myśl przepisów art. 152 odpowiadają za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa i od tej odpowiedzialności mogą uwolnić się tylko wówczas, gdy udowodnią, że szkoda powstała wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za której czyny nie ponoszą odpowiedzialności — albo też wskutek siły wyższej. Przytem właściciele przedsiębiorstw odpowiadają również materjalnie za szkody, wyrządzane z winy personelu, przy wykonywaniu powierzonych czynności.

Odszkodowanie w formie jednorazowej spłaty lub renty, która może być zabezpieczona na majątku przedsiębiorcy, obejmuje nietylko poniesioną stratę, ale również i zadośćuczynienie za krzywdę moralną, koszty leczenia, cierpienie fizyczne, utratę zarobku itp.

Odpowiedzialność w stosunku do osób nie wchodzących w skład przedsiębiorstwa może być w pewnych wypadkach rozciągnięta i na personel przedsiębiorstwa, pomimo ubezpieczenia go od wypadku w Ubezpieczalni Społecznej. Mianowicie na podstawie art. 195 i 196 Ustawy Scaleniowej możliwy jest regres ze strony Ubezpieczalni o zwrot równowartości świadczeń, jak również wysunięcie pretensyj przez poszkodowanych pracowników o zwrot różnicy pomiędzy wynagrodzeniem należnem w myśl ogólnych przepisów prawa i świadczeniami otrzymanemi z tytułu ubezpieczenia — jeżeli nieszczęśliwe wypadki zostały spowodowane zaniedbaniem obowiązków przez pracodawcę, wynikających z przepisów o ochronie życia i mienia pracowników. Ponieważ zaś Ubezpieczalnia Społeczna nie chroni przedsiębiorstw przed

pretensjami, wniesionemi przez osoby niepozostające w stosunku służbowym jak klienci, przechodnie, rzemieślnicy i t. d., przez obce firmy lub samodzielnych rzemieślników, rodziny i krewnych, zatrudnionych w przedsiębiorstwie pracowników, oraz przez osoby zatrudnione, niepodlegające przymusowemu ubezpieczeniu—właściciel przedsiębiorstwa odpowiada materjalnie za wszelkie szkody, jakie osoby te mogłyby ponieść na życiu lub zdrowiu.

Wyłania się zatem kwestja, jak wobec zaostrzonej odpowiedzialności cywilnej uchronić przedsiębiorstwo przed nieuniknionemi stratami oraz umożliwić racjonalną kalkulację kosztów administracyjnych.

Zagadnienie to, leżące w dwóch płaszczyznach, mianowicie zapewnienia w fabrykach maximum bezpieczeństwa pracy, oraz uniknięcia konsekwencyj materjalnych, mogących wyniknąć z pretensyj odszkodowawczych z powodu wypadków, zostało w pierwszej części rozwiązane przez powołanie przed paru laty Sekcji Bezpieczeństwa Pracy.

Pozostaje zatem pytanie, czy wskazane byłoby chronienie się przedsiębiorstw przed ryzykiem materjalnem i przy wypadkach przez zawarcie ubezpieczenia i przelanie odpowiedzialności na Towarzystwa Ubezpieczeń.

Należy wziąć pod uwagę, że ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej Towarzystw Ubezpieczeniowych zabezpiecza od nieprzewidzianych strat materjalnych, na jakie narażony jest przedsiębiorca, a które mogą powstać z tytułu ustawowej odpowiedzialności za szkody, jakich doznały osoby trzecie na mieniu lub zdrowiu, oraz obejmuje niezbędne koszty obrony sądowej i pozasądowej przeciw nieuzasadnionym roszczeniom osób trzecich jak i koszty obrony w postępowaniu karnem. Jeżeli ubezpieczający ma dać zabezpieczenie spowodu roszczenia osoby trzeciej, wówczas obowiązek towarzystw Ubezpieczeniowych rozciąga sie również na danie zabezpieczenia.

Najważniejszą cechą tego ubezpieczenia jest ochrona ubezpieczonego przed roszczeniami. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od chwili wypadku, względnie podniesienia roszczeń do ubezpieczającego.

Nowości techniczne.

MAŁE PIECE ZMIANOWE.

R. Hohlbaum — Sprechsaal Nr. 38 1935

Zastosowanie małych pieców zmianowych do produkcji szkła specjalnego, nie przekraczającej nawet 500 klg. na dobę daje niezaprzeczalne korzyści ekonomiczne.

Takich małych wanienek używa się do topienia specjalnych szkieł, a nawet możliwy jest podział wanny na przegrody, celem jednoczesnego topienia różnych szkieł, a szczególnie do produkcji szkła silnie działającego na bloki szamotowe. Jako przykład podaje autor małą wannę w której topiono szkło kryolitowe. Bloki dla tej wanienki zawierały około 60% glinu. Po sześciu miesiącach pracy, bloki były w niewielkim stopniu zaatakowane i praca na tej wanience przetrwała bez remontu 11 miesięcy. Natomiast donice, zrobione z najlepszego gatunku gliny Miśnieńskiej lub Grossalmerode nie wytrzymują dłużej, niż 8 dni przy topieniu szkła kryolitowego. Trzeba nadmienić, że szkło z wanny jest lepszego gatunku niż z donic. Autor podaje cały szereg konkretnych wypadków pracy na małych piecach wannowych produkujących szkło neutralne.

PIECE TUNELOWE.

„Verre et Silicates Industriels" Nr. 12 (1935) podaje bardzo ciekawą wiadomość o topieniu szkła opalowego (kryolitowego) i innego specjalnego t. zw. piecach tunelowych. które okazały się bardzo praktyczne i nieskomplikowane w pracy i obsłudze. Do fabrykacji niewielkich ilości szkieł specjalnych stosowano dotychczas donice lub też piece wyrobowe. Ani jeden, ani drugi sposób nie stoi na wysokości zadania i nie daje żądanych rezultatów. Amerykanie wprowadzili do topienia niewielkich ilości szkła piece tunelowe. Wymiary tych pieców są następujące: długość 6 metrów, szerokość 0,60 mtr., głębokość 0,30 mtr. Na takich piecach można produkować najróżniejsze szkła specjalne. Wydajność np. szkła kryolitowego wynosi przy pracy nieprzerywanej 3 tonny na dobę. Piece te mogą być ogrzewane za pomocą gazu ziemnego, gazu generatorowego, lub mazutu. Temperatura pieca wynosi:

w miejscu topienia	surowców	1290°—1300°C
„	mostu	1180°—1200°C
„	wyrobu	980°—1000°C

Ilość zużytego paliwa jest nadzwyczaj niska i wynosi dla gazu ziemnego (9800 kal. na 1 m³) 935 m³ na dobę. Jest to przeciętna cyfra pracy wanny w ciągu 200 dni, przyczem 680 m³ gazu zostało użyte przez piec tunelowy, reszta przez piec chłodniczy (długość 22 metry, szerokość 1,2 metra, temperatura chłodzenia 625°) przeznaczony do chłodzenia wytwarzanych wyrobów. (W przeliczeniu na węgiel kamienny o przeciętnej kaloryjności 7000 i użyciu gazu generatorowego rozchód węgla wyniesie przyjmując pod uwagę stratę ciepła w generatorach i kanałach około 1000 kal. $\frac{9800}{6000} \times 935 = 1520$ klg. węgla, co wynosi 0,5 klg. węgla na 1 klg. gotowego specjalnego szkła i jest cyfrą nader niską w naszych warunkach niespotykaną. (przypisek tłum. St. L.)

Ładowanie surowców do pieca odbywa się perjodycznie, co godzinę w ilości 130-150 klg. na jeden ładunek.

Głębokość wanny wynosi normalnie 30 cm. i może być zmniejszona do 15 cm. Można także szkło wyczerpać do dna i w takim wypadku wanna zaczyna odgrywać rolę pieca wyrobowego.

Korzyści, jakie osiągamy przy zastosowaniu pieca tunelowego, są widoczne i wyrażają się:

1) w regularnej produkcji, dającej szkło o stałej jakości i barwie (w wypadku produkcji szkła kolorowego)
2) w stabilizacji temperatury pieca
3) w zastosowaniu pieca do różnych sposobów produkcji (produkcja nieprzerywana lub przerywana)
4) w bardzo niskim spółczynniku zużycia opału
5) w niskich kosztach eksploatacyjnych
6) w mało kosztownym i szybkim remoncie.

POWSTAWANIE SIARCZANU SODU W SZKLE SODOWEM.

Sprechsaal Nr. 36—1935 r. Prof. I. I. Kitajgorodzki i inż. I. Sokolnikow.

W pewnej hucie w Zagłębiu Donieckiem pracującej na maszynach Fourcault występował dość często osobliwy defekt, mianowicie: na powierzchni masy szklanej w wannie tworzyła się warstwa dość znacznej grubości (4 - 5 mm). Warstwa ta wyciągana przez maszyny wraz ze szkłem, pokrywała gotowe szkło w wielu miejscach szklistą błonką i czyniła je zupełnie niezdatnem do użytku. Jak zauważono, zjawisko to następowało wówczas, gdy temperatura pieca wannowego była nieco niższa, niż zazwyczaj.

Analiza warstwy zebranej z powierzchni wanny wykazała zawartość w niej 97,5% Na_2SO_4 (siarczanu sodu) podczas gdy surowce użyte do topienia szkła siarczanu sodu wcale nie zawierały. Doniecki węgiel używany w tem przedsiębiorstwie zawierał przeciętnie 3,22% siarki, a niekiedy i więcej. Prace laboratoryjne nad tem zjawiskiem wykazały, że SO_2 (dwutlenek siarki) dostaje się do pieca wraz z gazem generatorowym, przy temperaturze od 20°—750° działa na masę szklaną i daje siarczan sodu. Również SO_2 w obecności stopionego szkła tworzy przy temperaturze 1000—1300° siarczan sodu. Autorzy zbadali działanie temperatury, koncentracji SO_2 w gazie generatorowym na masę szklaną i doszli do wniosku, że duża zawartość zasad w szkle Fourcault znacznie ułatwia tworzenie się siarczanu sodu. Powyższe badania dowiodły, że w celu uniknięcia tego niepożądanego zjawiska, koniecznem jest, przy użyciu węgla zawierającego siarkę, oczyszczanie gazu generatorowego.

DYSK DLA TELESKOPU O ŚREDNICY 201 CALI.

V. Mc Canley Journal Soc. Glass-Techn. 1935 str. 156

Huty Szklane Corning Glass Works wykonały dysk ze szkła o średnicy 201 cali przeznaczony do zwierciadła teleskopu. Dla wykonania tego dysku wybrane zostało szkło borosilikatowe (spółczynnik $2,3 \times 10^{-6}$ na 1°C), dzięki czemu zmniejszają się znacznie naprężenia przy chłodzeniu się szkła, zmniejsza się również długotrwałość wypalania w piecu chłodniczym; skład jednak samego szkła powiększa w znacznym stopniu trudności przy topieniu i formowaniu go. W celach doświadczalnych, nim przystąpiono do odlewu dysku o średnicy 201 cali, odlano dyski o średnicy 30, 60, i 120 cali. Szkło zostało stopione w wannie wyrobowej. Forma do odlewu dysku znajdowała się na szynach i w ten sposób została przetransportowana do pieca chłodniczego, ogrzewanego za pomocą elektryczności przez opornice. Chłodzenie dysku z 500° do 300°C odbywało się stopniowo i spadek temperatury wynosił 0,8°C na dobę. Grubość dysku wynosiła 26 cali.

UŻYCIE MIELONEGO SZPATU POLOWEGO PRZY PRODUKCJI SZKŁA.

W. Schmidt. Glashütte (1934) str. 645.

Tlenek glinu wprowadzony w ilości od 2—3% do szkła nadaje mu bardzo wartościowe własności. Najlepszą formą wprowadzenia tlenku glinu jest mielony szpat polowy, który prócz glinu zawiera również tlenki potasu lub sodu, ułatwiające topienie masy szklanej. Przy wprowadzaniu szpatu polowego trzeba zachować dużą ostrożność przez progresywne dodawanie niewielkich ilości szpatu aż do osiągnięcia wspomnianych wyżej 2—3%. Trzeba również zwrócić uwagę, aby szpat był dobrze zmielony i suchy, w stanie wilgotnym bowiem ma właściwości do aglomeracji, co sprzyja tworzeniu się niepożądanych szlirów, nici i kamieni w szkle.

Inż. St. L.

Kronika.

† Ś. p. SEWERYN SAMULSKI.

W dniu 27/X r. b. zmarł w Poznaniu Seweryn Samulski Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Prezes Związku Fabrykantów, Prezes Związku Obrony Przemysłu Polskiego, Prezes Rady Nadzorczej Zakładów H. Cegielski, Prezes Rady Nadzorczej S. A. Herzfeld-Victorius w Grudziądzu, b. długoletni Prezes Banku Zw. Spółek Zarobkowych.

Za położone zasługi posiadał odznaczenia: Komandorję z gwiazdą orderu Polonia Restituta, krzyż oficerski Legji Honorowej, a w dniach najbliższych miał otrzymać Złoty Krzyż Zasługi.

ZEBRANIE ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU POLSKIEGO.

W dniu 15 października r. b. odbyło się zebranie Zarządu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego pod przewodnictwem p. dyr. Łempickiego. Sprawę należności Zakładu Ubezpieczeń od wypadków we Lwowie z tytułu wartości kapitałowych rent zreferował p. M. Jastrzębowski. Postanowiono zalecić zainteresowanym firmom indywidualne układy z Zakładem zarówno w sprawie spłaty, jak i oprocentowania zaległości. Między innemi przy układach z Zakładem należy liczyć się z możliwością spłaty

obligacjami Pożyczki Narodowej i Pożyczki Inwestycyjnej (z chwilą gdy obligacje tej ostatniej zostaną wydane). Pozatem rozpatrzona i przedyskutowana została sprawa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Sprawę tę przedstawił zebranym p. dyrektor I. Łempicki.

Chodziło o współdziałanie zorganizowanego przemysłu w zapewnieniu podstaw finansowych dla tej instytucji. Stwierdzone zostało, że działalność Polskiego Komitetu Normalizacyjnego zasługuje nagół na pozytywną ocenę, przyczem podkreślic wypada, że kierownictwo Polskiego Komitetu Normalizacyjnego cechuje branie w rachubę potrzeb życia gospodarczego.

Przy omawianiu tej sprawy wysunięte zostały dwa życzenia:

1) potrzeba ujednolicenia dwutorowej dziś działalności, z jednej strony P. K. N., ustalającego normy ogólne, oraz z drugiej strony sprawnie pracujących wojskowych komisyj normalizacyjnych, ustalających normy, jedynie pod kątem potrzeb wojskowych,
2) potrzeba wprowadzenia pod obrady jednego z następnych zebrań Zarządu sprawy ramowej ustawy, uprawniającej Ministra Przemysłu i Handlu do wydawania norm ogólnie obowiązujących, które winnyby być oczywiście uwarunkowane zgodą pewnej kwalifikowanej większości producentów danej branży.

Dalsze obrady przerwano dla wysłuchania odczytu p. Wicepremjera Kwiatkowskiego, wygłoszonego przez radjo — poczem członkowie Zarządu dzielili się wrażeniami odniesionemi z tego przemówienia.

Na zebraniu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego uczestniczył jako przedstawiciel Związku Hut Szklanych p. dyr. A. Tarwid.

NORMY SZKŁA APTECZNĘGO.

Polski Komitet Normalizacyjny wydał Polskie Normy Szkła Aptecznego:

PN/V-401 — Słoje szklane zwykłe, pojemn. od 5 do 400 cm^3

PN/V-402 — Butelki apteczne, pojemn. od 5 do 1000 cm^3

PN/V-403 — Butelki stożkowe do trucizn, pojemn. od 10 do 400 cm^3

PN/V-404 — Kroplomierze krajowe L. N. od 5 do 100 cm^3

PN/V-405 — Kroplomierze krajowe T. K. od 5 do 100 cm^3

PN/V-406 — Kroplomierze oftalmiczne z przetartemi pipetami - pojemn. od 5 do 50 cm^3

PN/V-410 — Naczynia ze szkła obojętnego do przechowywania surowic o poj. 5,10 i 30 cm.

PN/V-411 — Ampułki ze szkła obojętnego Nr. 1 o poj. 1, 2, 5, 10, 20 i 40 cm^3 oraz Nr. 2 o poj. 100, 200, 250, 300, i 500 $cm.^3$.

Powyższe normy można nabywać w Polskim Komitecie Normalizacyjnym przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu Elektoralna 2, po cenie 50 gr. za egzemplarz.

URUCHOMIENIE HUTY „WENEDA"

Nieczynna od czerwca r. b. Huta „Weneda" została uruchomiona dnia 28 października. Kierownictwo techniczne huty objął p. inżynier Aleksander Dobrzański, b. dyrektor Huty „Dąbrowa".

OTWARCIE BANKU POLSKO-AZJATYCKIEGO W HARBINIE.

Staraniem Polskiej Izby Handlowej w Harbinie nastąpić ma niebawem otwarcie miejscowego Banku Polsko-Azjatyckiego.

Otwarcie Banku, mające doniosłe znaczenie ogólno-państwowe dla rozwoju Polskiego handlu zagranicznego — da nowy impuls i kierunek w nawiązaniu stosunków gospodarczych polsko-dalekowschodnich i przyczyni się do wyjścia Polski na pojemne rynki Dalekiego Wschodu.

W SPRAWIE EKSPORTU DO TURCJI.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie wzywa wszystkie firmy eksportowe, posiadające zamrożone należności w Turcji, jak również firmy, pragnące zabezpieczyć uzyskanie należności za towary wywożone do Turcji, do zgłoszenia się do biura Izby (Wiejska 10) referat do spraw tureckich (p. Kulikowski).

HOLENDERSKO-POLSKA PLACÓWKA GOSPODARCZA W HOLANDJI.

W Hadze powstała nowa placówka gospodarcza towarzystwo akcyjne Financiering-en Handelmaatschappij Nederland-Polen" N. V.

Nowoutworzone towarzystwo o kapitale zakładowym hfl. 250.000. ma za zadanie rozszerzenie stosunków ekonomicznych między Polską a Holandją i jej kolonjami w najszerszym tego słowa znaczeniu: (finansowanie robót publicznych i przedsiębiorstw w Polsce, import, eksport, agentury, tranzakcje kompensacyjne i t. p.)

Z IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W WARSZAWIE.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwraca uwagę sfer kupieckich, zainteresowanych w handlu z Włochami, że władze włoskie nie dopuszczają prywatnych tranzakcyj kompensacyjnych z Polską. W związku z tem Izba podkreśla konieczność przeprowadzania wszelkich tranzakcyj za pośrednictwem powołanych do tego organów polskich. O ile zainteresowani pomijać będą drogę oficjalnej kompensaty, narażą się na unieruchomienie we Włoszech swych należności.

SPRAWA EKSPORTU DO KOLUMBJI.

Państwowy Instytut Eksportowy zwraca uwagę na to, że w Kolumbji istnieją bardzo surowe ograniczenia dewizowe nie dozwalające na wypłatę zagranicę należności za importowane do Kolumbji towary bez zezwolenia Komisji Dewizowej. Według oświadczenia rządu kolumbijskiego dewizy na pokrycie importu towarów polskich będą przydzielane bez trudności o ile import dokonywany będzie bezpośrednio przez firmy polskie.

Dla uniknięcia zatem trudności winni eksporterzy polscy dołączyć do eksportowanych towarów do Kolumbji świadectwo pochodzenia, które winno być sporządzone w języku hiszpańskim w 5 egzemplarzach i potwierdzone przez Konsulat Kolumbijski w Warszawie, ul. Smolna 22; opłata za poświadczenie świadectwa pochodzenia oraz 7 egzemplarzy faktury konsularnej (której dołączenie jest niezbędne, a odnośne formularze wydaje Konsulat Kolumbijski), wynosi dol. zł. 2.50. Wzór świadectwa pochodzenia znajduje się w Instytucie.

ODPRAWA CELNA PRÓBEK I WZORÓW.

Państwowy Instytut Eksportowy zwraca uwagę na trudności, które często powstają dla eksporterów polskich w tym wypadku, gdy wysłali zagranicę próbki lub wzory swych towarów, które później do kraju do nich wracają. W tych wypadkach trudności powstają przy odprawie cejnej bądź to z tego powodu, że towar podlega ograniczeniom kontyngentowym, a zatem władze celne wymagają zezwolenia przywozu, bądź też żądają opłaty cła.

Dlatego też, w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Instytut wyjaśnia, że eksporterzy, wysyłający zagranicę próby towarów, które przy powrotnym przywozie podlegałyby cłu przywozowemu, ze względu na rodzaj lub wymiary prób, powinni poddawać próby takie przy wywozie odprawie warunkowej w myśl § 78 przepisów wykonawczych do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 90 z 1934 r. poz. 820).

Odprawiając próby warunkowo w wywozie, eksporterzy zabezpieczają sobie możliwość zwolnienia ich od cła i zakazów przewozu na wypadek, gdyby następnie zostały zwrócone z zagranicy. W ten sposkb odpadną wszelkie trudności, na które eksporterzy skarżą się obecnie.

Termin powrotnego przywozu prób krajowych, odprawianych warunkowo, może być wyznaczony do 12 miesięcy; okres ten może być przedłużony raz przez urząd celny, drugi raz przez Dyrekcję Ceł o 2 lata (§ 65 ust. 3 przepisów wykonawczych do prawa celnego).

W SPRAWIE WZMOŻONYCH MOŻLIWOŚCI EKSPORTU DO SYRJI.

Państwowy Instytut Eksportowy zwraca uwagę, że w związku z upływem dnia 14 października ostatecznego terminu opuszczenia Ligi Narodów przez Niemcy, normalne cła syryjskie na towary niemieckie zostały podwyższone dwukrotnie i więcej rozporządzeniem z dnia 15 października. Jakkolwiek powyższe rozporządzenie zostanie prawdopodobnie prowizorycznie cofnięte w dniach bieżących, jednak wywołało ono tak silny wstrząs i zamieszanie w stosunkach handlowych niemiecko-syryjskich, że nawet odroczenie ostatecznej decyzji nie będzie w stanie sytuacji naprawić w sposób całkowity. Przewlekłe, dotychczas trwające, prowizorjum w stosowaniu normalnych stawek celnych w stosunku do towarów japońskich, mimo definitywnego wystąpienia Japonji z Ligi Narodów, naraziło już wielu kupców syryjskich na straty, jest więc prawdopodobne, że nauczeni doświadczeniem, skłonni będą oni tym razem do kierowania swych zamówień na rynki eksportowe inne, niż niemieckie.

Ogólny eksport niemiecki do Syrji wynosił w 1934 r. 33.500 tonn, wartości 45.000.000 fr. fr. (szóste miejsce w imporcie syryjskim). Eksportowane były w 1934 r. różne towary, a między innemi:

butelki	w ilości 192 tonn	- wartości 360.000 fr. fr.
szkło stołowe, oświetleniowe etc.	„ 119 „	„ 280.000 „ „

NOWE PRAWO NAJMU POMIESZCZEŃ.

Na skutek przepisów, wprowadzonych do Kodeksu Zobowiązań, z dniem 1 lipca b. r. na całym obszarze Państwa Polskiego zaczęło obowiązywać nowe prawo najmu, które ma zastosowanie także do umów, zawartych przed 1 lipca 1934 r.

Umowa najmu pomieszczeń (mieszkań, lokali handlowych i t. p.), zawarta na czas oznaczony, dłuższy niż rok, powinna być odtąd pismem stwierdzona. Niezachowanie formy piśmiennej ma ten skutek, że w razie procesu sądowego na tle umowy najmu, sąd w razie sprzeciwu strony nie może dopuścić dowodu przesłuchania świadków i stron na treść umowy najmu, wobec czego interesowana strona może być w danym razie pozbawiona dowodu co do swych uprawnień.

Wszelkie zmiany, uzupełnienia i rozwiązanie umowy, zawartej na piśmie, powinny być również dokonane we formie piśmiennej, gdyż w przeciwnym razie mogą stronę spotkać ujemne skutki prawne, przedstawione powyżej.

Nowością dla niektórych dzielnic państwa jest przerzucenie na lokatora obowiązku poczynienia na własny koszt drobnych napraw, oraz ponoszenia wydatków, połączonych ze zwykłem używaniem rzeczy.

Odmiennie w stosunku do dotychczasowych przepisów ujętą została również kwestja wad, któremi jest dotknięty przedmiot najmu. Lokator wolny jest przez czas trwania wady od obowiązku płacenia odpowiedniej części czynszu, a gdyby mimo istnienia wady czynsz został w całości zapłacony, najemca może żądać zwrotu w odpowiednim stosunku.

Jeżeli czas trwania najmu nie jest oznaczony, obie strony mogą go rozwiązać z zachowaniem terminów wypowiedzenia umownych, w razie ich braku zwyczajowych, a w ich braku ustawowych. Ustawowe terminy wypowiedzenia są odmienne od dotychczasowych: gdy czynsz jest płatny w odstępach dłuższych niż miesiąc — wypowiedzenie winno nastąpić najpóźniej na 3 miesiące naprzód na koniec kwartału kalen-

darzowego — gdy czynsz jest płatny miesięcznie na miesiąc naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego — gdy czynsz jest płatny w krótszych odstępach czasu — na 3 dni naprzód — gdy najem jest dzienny — na jeden dzień naprzód.

Powyższe przepisy odnoszą się do domów nowozbudowanych, nie podlegających ochronie lokatorów, do domów, podlegających ochronie lokatorów, mają również zastosowanie wszystkie powyższe przepisy, ze zmianami z ustawy o ochronie lokatorów, obowiązującemi w drodze wyjątku od przepisów ogólnych prawa najmu.

Pewne zmiany w ogólnych przepisach o najmie wprowadza nowy kodeks handlowy odnośnie do najmu pomieszczeń handlowych.

O WARTOŚCI JEDNEGO GRAMA CZYSTEGO ZŁOTA.

Kurs urzędowy jednego grama czystego złota ustalony został na listopad 1935 r. w wysokości zł. 5.9244.

Wiadomości z zagranicy

AUSTRJA. Przywóz i wywóz wyrobów szklanych za I półrocze 1935 r.

	Wwóz		Wywóz	
	Quintall	1000 Sh	Quintall	1000 Sh.
Masa szklana, łom szklany	75	7	7	—
Emalja	1.277	123	432	133
Szkło optyczne surowe .	93	105	—	—
Butelki piwne, do wód mineralnych i inne .	11.271	1.164	11.960	1.275
Baloniki do żarówek elektrycznych . . .	630	153	2.471	826
Szkło galant. prasow. kol.	213	80	38	47
„ „ inne .	957	412	274	312
Szkło dmuchane ze stopionego kwarcu . .	41	52	1	16
Szkło lustrzane w stanie surowym . . .	63	4	—	—
Szkło lustrzane obrobione	2.096	427	34	3
Szkło taflowe i lane .	492	69	3.662	246
Szkło z wtopioną siatką drucianą . . .	20	4	667	23
Szkło katedralne i ornamentowe . . .	69	5	232	9
Płyty fotograficzne . .	337	174	23	12
Szkło do okularów i inne szkło optyczne . .	40	161	5	111
Perły, korale, guziki i inne	171	155	21	27
Wełna szklana . .	1	1	16	9

CHINY. Przywóz szkła w pierwszem półroczu 1935 r. (1934).

W I-em półroczu 1935 wwieziono do Chin wyrobów szklanych za 1.113.000 złotych jednostek celnych wobec 1.119.000 złotych jednostek celnych w I półroczu 1934 roku. Udział w tym przywozie przyjmowały:

	I półrocze 1935 złote jednostki celne	I półrocze 1934 złote jednostki celne
Japonja . .	302.000	291.000
Anglja . . .	81.000	123.000
Niemcy . . .	124.000	129.000
Belgja . . .	347.000	308.000
Czechosłowacja .	105.000	186.000
Mandżukuo . .	130.000	80.000

CZECHOSŁOWACJA. Handel zagraniczny wyrobami szklanemi w pierwszym półroczu 1935 roku.

	Wwóz		Wywóz	
	Quintall	1000 Kč	Quintall	1000 Kč
Masa szklana, emalja	530	495	2.430	1.672
Sztabki szklane .	40	50	10	10
Butelki . . .	10	3	50.480	6.386
Szkło galanter. białe i półbiałe . .	860	1.114	27.170	8.877
Szkło galant. barwione	80	137	10.070	4.395
Szkło z dotartemi korkami białe, lub barwy naturalnej . .	100	123	12.400	6.410
barwione . .	50	85	16.670	7.989
Szkło dmuchane, rafinowane, szlifowane białe . . .	50	149	19.050	24.442
barwione . .	20	44	5.640	7.013
malow., lub złocone	4	22	10.430	11.070
Baloniki do żarówek elektrycznych .	100	360	1.960	2.228
Szkło prasowane surowe . . .	160	196	36.510	14.470
Szkło prasowane barwione . . .	200	389	13.550	10.353
Szkło lustrzane surowe	1	0,1	2.430	539
Szkło taflowe, surowe	10	9	215.370	34.584
Szkło lustrzane i taflowe, nieszlifowane .	30	33	1.640	608
Szkło lustrzane szlif. i polerowane .	340	542	21.450	8.713
Szkło katedralne .	—	0,3	570	97
Szkło z wtopioną siatką drucianą .	5	7	1.860	359
Płyty fotograficzne .	310	673	60	98
Szkło optyczne .	21	200	163	1.752
Perły ze szkła .	1	5	6.560	14.476

Ogólny wwóz w I-em półroczu 1935 roku wynosił 13.503.000 Kč, wywóz 247.183.000 Kč.

Najpoważniejszymi dostawcami i odbiorcami były następujące państwa:

	Wwóz w 1000 Kč	Wywóz w 1000 Kč
Niemcy	5.963	21.407
Austrja	5.402	7.043
Polska	192	4.479
Belgja	190	5.629
Francja	372	21.192
Wielka Brytanja . . .	490	41.239
Holandja	265	6.792
Włochy	33	15.793

GRECJA. Porównawcze cyfry importu wyrobów szklanych w 1934 i 1933 r.

Według najnowszych urzędowych danych wwieziono do Grecji w roku 1934 wyrobów szklanych 902.122 klg. (834.058) (Cyfry 1933 roku w nawiasach) wartości 37.469.124 drachm (30.255.146) co wykazuje wzrost importu w tonnażu o 10%, zaś w wartości przeszło 20%.

	1934		1933	
	Klg.	drachm	Klg.	drachm
Szkło taflowe: wwieziono ogółem	158.705	1.618.581	172.281	1 949.054
z tego				
Belgja-Luksemburg . .	96.460	956.231	147.104	1.562.224
Francja	27.874	307.170	11.130	151.850
Niemcy	27.853	277.210	6.883	76.630
Czechosłowacja . . .	6.583	77.720	4.878	56.750
Szkło lustrzane: wwieziono ogółem	172.808	7.607.389	169.793	7.017.614
z tego				
Niemcy	73.329	3.291.039	46.347	1.974.140
Francja	41.806	2.163.700	10.276	506.400
Czechosłowacja . . .	31.297	1.174.950	8.940	289.000
Belgja-Luksemburg . .	26.318	966.700	103.352	4.216.524
Lustra: wwieziono ogółem	2.447	327.075	945	162.570
z tego				
Niemcy	2.384	306.675	766	121.620
Inne kraje	63	20.400	179	40.950
Szkło dla płyt fotograficznych wwieziono ogółem	24.175	1.935.463	21.950	2.195.685
z tego				
Anglja	8.774	771.369	7.555	750.495
Niemcy	5.687	477.001	7.031	740.290
Francja	5.158	341.110	3.875	353.870
Belgja-Luksemburg . .	2.129	196.213	2.175	232.280
Stany Zjednoczone Am. Pół.	2.427	149.770	766	50.550
Butelki wszelkiego rodzaju: wwieziono ogółem	135.439	1.651.259	236.541	3.539.023
z tego				
Niemcy	88.429	1.167.573	90.731	2.287.820
Czechosłowacja . . .	14.151	137.507	49.747	417.340
reszta przypada na Anglję, Francję, Jugosławję, Węgry i Włochy				
Inne wyroby wwieziono ogółem	408.548	24.308.961	232.548	15.391.095
z tego				
Niemcy	242.404	14.853.338	127.903	9.084.821
Czechosłowacja . . .	77.452	4.678.877	53.783	3.121.980
Włochy	9.289	1.319.695	3.097	495.945
Austrja	33.347	1.229.491	30.038	1.307.204
reszta przypada na Belgję Francję, Węgry, Anglję i Polskę, łącznie z Gdańskiem.				

CZECHOSŁOWACJA. Laboratorjum państwowe dla przemysłu szklanego.

Z dniem 6-go czerwca r. b. na skutek polecenia rządu czechosłowackiego, przy zawodowej szkole szklarskiej w Steinschönau, założone zostało państwowe laboratorjum przemysłu szklanego.

CZECHOSŁOWACJA. Kartel szkła galanteryjnego.

Na posiedzeniu przedstawicieli przemysłu szkła galanteryjnego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu przedstawiciel Ministerstwa wskazał na niezdrowe stosunki jakie panują w tym przemyśle i domagał się utworzenia kartelu. Ze względu na to, iż na posiedzeniu nie powzięto żadnych uchwał w tym kierunku, zwołane będzie w ciągu 8 dni nowe posiedzenie, na którem ma być powzięta dobrowolna uchwała w celu utworzenia kartelu. Jeśli i to porozumienie nie dojdzie do skutku, rząd wprowadzi przymus kartelowy.

HOLANDJA. Porównawcze cyfry przywozu i wywozu wyrobów szklanych w I półroczu 1935 i 1934 roku.

	1935		1934	
	tonn	1000 fl.	tonn	1000 fl.
Przywóz ogólny . . .	27.835	3.171	26.503	3.817
Wywóz ogólny . . .	3.218	1.290	4.107	1.317
Nadwyżka przywozu .	24.617	1.881	22.396	2.500
Przywóz				
Szkło taflowe zwykłe .	10.409	563	9.376	764
Szkło lustrzane: nieposrebrzane	1.883	361	1.634	387
posrebrzane	288	108	404	183
Płyty fotograficzne . .	94	108	87	108
Butelki zwykłe: . . .				
„ półbiałe . . .	588	39	809	69
„ kolorowe . .	1.527	123	1.420	125
„ białe	808	99	1.241	173
Szkło apteczne . . .	2.474	447	2.868	496
Szkło oświetleniowe .	452	187	672	254
Rurki i sztabki . . .	63	43	60	42
Szkło galanteryjne . .	843	353	1.065	450
Inne wyroby szklane .	289	182	362	216
Wywóz				
Butelki zwykłe . . .	1.277	87	2.297	159
Żarówki	597	472	523	423
Szkło oświetleniowe .	52	59	59	73
Rurki i sztabki . . .	473	356	356	294
Szkło galanteryjne . .	94	70	140	108
Inne wyroby szklane .	121	125	119	151

JUGOSŁAWJA. Poprawa na rynku wyrobów szklanych.

Zauważyć się daje pewne polepszenie i ożywienie na rynku szkła. Notowano większy zbyt na szkło galanteryjne. Ostatnio przemysł jugosłowiański przystąpił do produkcji szkła kolorowego, laboratoryjnego i oświetleniowego. Eksport szkła jugosłowiańskiego skierowany jest na rynki lewantyńskie. Zawarte zostały również większe umowy z Ameryką na szkło galanteryjne. W związku ze zmniejszonem spożyciem wód mineral-

nych, wina i piwa, produkcja butelek znacznie się zmniejszyła. Przemysłowcy skarżą się bardzo na konkurencję przemysłu czechosłowackiego, który dzięki subwencji eksportu jest w stanie konkurować na rynku jugosłowiańskim z miejscowym przemysłem.

NIEMCY. Ilość szklarskich zakładów przemysłowych.

Przeprowadzona w dniu 16 czerwca 1935 roku statystyka przemysłu niemieckiego wykazała następująca ilość szklarskich zakładów przemysłowych.

Hut	54	produkujących szkło taflowe, zatrudniających	566	robotn.
„	91	produkujących szkło butelkowe zatrutniających	7.439	„
„	31	produkujących szkło galanteryjne i butelkowe	4.862	„
„	161	produkujących szkło galanteryjne zatrudn.	26.307	„
Zakładów	1093	zajętych obróbką szkła taflowego zatrudn.	7.500	„
„	247	zajętych obróbką szkła galanteryjnego zatrudn.	2.423	„
„	41	produkujących sztuczne perły zatrudniających	217	„
„	2499	zajętych obróbką szkła na dmuchawkach zatrudniających	3.372	„
Ogółem	4317	zakładów przemysłow., zatrudniających	57.781	robotn.

Siła napędowa używana przez wszystkie zakłady wynosi 90,986 HP.

PALESTYNA. Ograniczenia i zakazy przywozu.

Palestyna nie stosuje dotychczas reglamentacji przywozowej, niemniej jednak wysuwane są plany wprowadzenia systemu kontyngentowania importu. Bezwzględne zakazy przywozu obejmują między innemi następujące wyroby szklane:

Butelki lub inne naczynia niezaopatrzone w sygnaturę, wykazującą wyraźnie właściwą istotę zawartości, nazwiska wytwórcy lub odpowiedzialnego agenta eksportowego i kraju pochodzenia.

RUMUNJA. Rozszerzenie kartelu szkła taflowego.

Mechaniczna huta taflowa w Bukareszcie zgłosiła przystąpienie do kartelu szkła taflowego. Wobec powyższego kartel obejmuje obecnie, z wyjątkiem mechanicznej huty w Scaeni, wszystkie huty taflowe Rumunji.

BILANSE HUT SZKLANYCH

(SPÓŁEK AKCYJNYCH)

Małopolskie Fabryki Szkła

S-ka z o. o. w Szczakowie.

Bilans na 31.XII 1934.

AKTYWA: Place, budynki, bocznica zł 1.147.322.08. Maszyny i urządzenia 2.229.686.22. Ruchomości i stajnie 57.668.65. Gotówka w kasie i bankach 1.150.944.13. Papiery wartościowe 47.094.34. Weksle 1.540.94. surowce 388.107.70. Fabrykaty 76.626.55. Dłużnicy 953.896.56. Razem zl 6.052.887.17.

PASYWA: Kapitał zakładowy 2.800.000.—. Kapitał rezerwowy 646.422.17. Kapitał amortyzacyjny 1.557.191.63. Wierzyciele 205.302.73. Zysk 843.970.64. Razem 6.052.887.17.

Rachunek Strat i Zysków.

WINIEN: Amortyzacja 263.586.63. Remuneracje i tantjemy 77.199.36. Podatek dochodowy 153.187.67. Rezerwy 13.996.98. Dywidenda 336.000.—. Razem zł 843.970.64.

MA: Zysk za 1934 rok zł 843.970.64.

Huta Szklane J. Stolle „NIEMEN“ Spółka Akcyjna.

Bilans na 31 grudnia 1934 r.

Stan czynny: Majątek stały: Ziemia, budynki, maszyny i ruchomości Zł 1.658.912.74; Majątek płynny: Kasa, papiery wartościowe Zł 45.850.84; Remanenty towarów i surowców na 1935 r. Zł 307.125.65; Dłużnicy — odbiorcy i inni Zł 248.913.45; Sumy przechodnie Zł 691.—; Straty z lat ubiegłych Zł 40.304.11; Razem Zł 2.301.797.79.

Różni za weksle żyrowane Zł 128.805.37; Różni za akcepty gwarancyjne Zł 44.000.—; Akcje Zarządu w portfelu Zł 17.500.—.

Stan bierny: Kapitał zakładowy Zł 900.000.—; Kapitał zapasowy Zł 16.158.21; Kapitał amortyzacyjny — saldo z roku 1933 Zł 901.119.80; Dopisano w roku 1934 Zł 99.386.86; Razem Zł 1.000.506.66. Akcepty Zł 83.000.58; Wkłady długoterminowe Zł 112.270.72; Wierzyciele Zł 159.480.37; Sumy przechodnie Zł 27.061.41; Zysk za rok 1934 r. Zł 3.319.84; Razem Zł 2.301.797.79.

Weksle żyrowane Zł 128.805.37; Akcepty gwarancyjne Zł 44.000.—; Akcje Zarządu płg. statutu Zł 17.500.—.

Rachunek Strat i Zysków za 1934 r.

WINIEN: Podatki Zł 58.611.89; Świadczenia socjalne Zł 59.564.13: Amortyzacja Zł 99.386.86; Administracja ogólna Zł 163.631.18; Koszty fabrykacji Zł 1.147.267.25; Strata Huty „Hancewicze“ Zł 17.775.42; Strata na gospodarstwie leśnem i rolnem Zł 4.443.09; Zysk na 1934 r. 3.319.84; Razem Zł 1.553.999.66.

MA: Wpływy za szkło Zł 1.537.486.78; Wpływy różne Zł 16.512.88; Razem Zł 1.553.999.66.

Na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszy w dniu 29 maja 1935 r. zapadły uchwały: 1) Zatwierdzono bilans na 31.XII. 1934 r. i rachunek strat i zysków za 1934 r., 2) Zatwierdzono budżet wydatków na 1935 r., 3) Dokonano wyboru członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 4) Określono wysokość pożyczek i cenę akcji.

PRODUKCJA i ZBYT SZKŁA w MIESIĄCU SIERPNIU 1935 r.

według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

RODZAJ SZKŁA	Produkcja		Zbyt	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
Szkło taflowe	1.912	708	2.112	785
Szkło butelkowe	1.871	818	1.928	838
w tem monopolowe	(870)	(348)	(1.045)	(418)
Szkło stołowo-galanteryjne	661	522	708	560
	4.444	2.048	4.748	2.183

(Początek na str. 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
91110	Wata, przędza — szklane	33	79	—	—
91130	Oczy szklane	31	887	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	—	—	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	2.559	2.316	—	—
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	96	96	—	—
91312	gładkie, białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5 m²	18.481	8.837	—	—
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	2.036	2.925	—	—
91330	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	655	1.286	31	20
91340	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	0	11	—	—
91350	do wyrobu płyt fotograficznych	8.580	6.931	—	—
	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	330	330	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	743	500	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	924	932	—	—
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	867	291	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	845	396	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	590	280	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	—	—	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	16.367	23.643	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	616	1.052	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	0	5	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.				
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne z upiększeniami malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	—	—	—	—
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	0	17	0	2
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów				
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	—	—	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	—	—	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	230	1.960	2	800
92410	Balony do fabrykacji żarówek	113	2.913	—	—
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób, chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	4.349	29.928	1	200
	Razem	88.574	214.576	55.449	62.753
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	183.512	7.264	—	—
	OGÓŁEM	272.086	221.840	55.449	62.753

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid

Druk. „Royal", W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.